

IV. POLITYKA, CELE I ZADANIA

4.1. Założenia wojewódzkiej i powiatowej polityki gospodarki odpadami w odniesieniu do Miasta i Gminy Borne Sulinowo

Podstawę planowania gospodarki odpadami na terenie Miasta i Gminy Borne Sulinowo stanowią założenia Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (KPGO), Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego (WPGO) oraz Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Szczecineckiego (PPGO).

Podstawowymi zasadami postępowania z odpadami określonymi w Planach są:

1. Zapobieganie powstawaniu odpadów i ich minimalizacja;
2. Zapewnienie odzysku, głównie recyklingu, odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno - ekonomicznych nie udało się uniknąć;
3. Unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem);
4. Bezpieczne dla ludzkiego zdrowia i środowiska składowanie odpadów, których nie da się poddać procesom odzysku lub unieszkodliwienia z powodu warunków techniczno-ekonomicznych.

Przyjęte w planach (KPGO, WPGO i PPGO) zasady stanowią wytyczne do tworzenia gminnych planów gospodarki odpadami i winny być realizowane przez podmioty odpowiedzialne za gospodarkę odpadami. Cele i zadania gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Borne Sulinowo określone zostały w oparciu o założenia Planu Krajowego, Wojewódzkiego i Powiatowego.

4.1.1. Odpady komunalne

Gospodarowanie odpadami należy do obowiązkowych zadań własnych gmin¹, które poprzez uchwały rad gmin mają możliwość organizowania i prowadzenia zgodnych z prawem działań związanych z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów. W związku z powyższym konieczne jest:

- objęcie wszystkich mieszkańców miasta i gminy zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych oraz dostosowanie systemu rejestracji wytwarzanych odpadów i odbieranych przez specjalistyczne firmy do jednolitego systemu stworzonego dla województwa zachodniopomorskiego;
- określenie zasad tworzenia i rozwoju systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i surowcowych;

¹ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie

- określenie zasad tworzenia i rozwoju systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
- określenie zasad tworzenia i rozwoju systemu selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych;
- stworzenie niezbędnej infrastruktury do odzysku i unieszkodliwiania odpadów poprzez budowanie instalacji do recyklingu odpadów opakowaniowych i surowcowych oraz instalacji do kompostowania lub fermentacji odpadów ulegających biodegradacji.

Z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia wskazane jest tworzenie regionalnych struktur organizacyjnych poprzez łączenie gmin w związki lub stowarzyszenia w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć. Uwzględniając potrzeby miasta i gminy oraz założenia Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (KPGO) **uzasadnione jest stworzenie struktury regionalnej złożonej z miasta i gminy i innych gmin powiatu szczecineckiego oraz gmin powiatów ościennych.** Z założeń WPGO wynika, że systemy odzysku i unieszkodliwiania odpadów winny być przeznaczone do obsługi łącznie min. 150.000 mieszkańców, co jest uzasadnione ekonomicznie i społecznie. Funkcjonowanie związku gmin pozwoli na:

- planowanie i realizację zintegrowanych zadań i przedsięwzięć dotyczących wszystkich wytwarzanych odpadów, bez względu na źródło ich pochodzenia;
- szerszą kontrolę gmin nad instalacjami do odzysku i unieszkodliwiania odpadów dającą możliwość wsparcia finansowego działań deficytowych z dochodów uzyskanych między innymi ze sprzedaży produktów odzysku;
- uzyskanie źródeł finansowania inwestycji ze środków funduszy co wynika z założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (KPGO) preferujących tworzenie struktur regionalnych.

Prowadzone w ramach tworzonej struktury działania winny prowadzić do:

- ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych na składowiskach odpadów. Zgodnie z założeniami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego (WPGO) a przyjętymi dla powiatu szczecineckiego do końca roku 2006 winno nastąpić zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji o 15%. Dalszy rozwój systemu gospodarki odpadami winien doprowadzić do zmniejszenia ilości tej grupy odpadów o 25% w roku 2010 i 50% po roku 2013.
- recyklingu odpadów opakowaniowych i surowcowych ze szkła. Z założeń WPGO wynika, że do roku 2007 winno być wyłączonych 40% szklanych odpadów opakowaniowych w celu poddania ich odzyskowi i recyklingowi. Od roku 2013 poziom recyklingu winien osiągnąć 50%.
- recyklingu odpadów opakowaniowych i surowcowych z papieru i tektury. Z założeń WPGO wynika, że w roku 2003 winno być wyłączonych 30% odpadów opakowaniowych w celu

poddania ich odzyskowi i recyklingowi. Po roku 2007 poziom recyklingu winien osiągnąć 40% a po roku 2013 poziom 55%. Na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych² poziom recyklingu tej grupy odpadów winien osiągnąć poziom 39% w roku 2004, 42% w roku 2005, 45% w roku 2006 i 48% w roku 2007. Poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych z papieru i tektury przyjęte w WPGO są zatem wyższe od poziomów przyjętych przez Rząd.

- recyklingu opakowań z tworzyw sztucznych na poziomie (zgodnie z założeniami WPGO) 10% w 2003 roku oraz zwiększanie poziomu recyklingu do 25% po 2007 roku i do 20% po roku 2013. Zgodnie z cytowanym powyżej Rozporządzeniem poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych winien osiągnąć poziom 14% w roku 2004, 18% w roku 2005 i 22% w roku 2006. Zakładany w WPGO stopień recyklingu tej grupy odpadów jest niższy od przyjętego przez Rząd.
- wydzielenia ze strumienia odpadów komunalnych odpadów wielkogabarytowych. WPGO zakłada wyłączenie w 2005 i 2006 roku 20% tej grupy odpadów, w 2010 roku 50% a po 2014 roku 70%.
- wydzielenia odpadów budowlanych w celu ich odzysku i przetworzenia. WPGO zakłada odzysk 15% odpadów budowlanych w roku 2006, 40% w roku 2010 oraz 60% w roku 2014.
- oddzielenia od strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych. WPGO nie określa stopnia odzysku i recyklingu tej grupy odpadów. Zakłada on odzysk 4 kg odpadów elektrycznych i elektronicznych na jednego mieszkańca do roku 2006. Limity odzysku i recyklingu odpadów użytkowych (elektrycznych i elektronicznych) określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z 29 maja 2003 r. Niezależnie od wyznaczonych limitów odpady niebezpieczne winny być wyłączane ze strumienia odpadów komunalnych w stopniu maksymalnym w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz na zdrowie i życie człowieka a także w celu przystosowania pozostałych odpadów komunalnych do procesu odzysku i recyklingu.

Dla realizacji powyższych celów konieczne będzie stworzenie odpowiedniego do potrzeb i możliwości miasta i gminy lub związku gmin:

1. Zorganizowanego systemu zbierania odpadów komunalnych obejmującego wszystkich mieszkańców miasta lub związku gmin pozwalającego na prowadzenie jednolitego systemu ewidencji odpadów wytwarzanych i odbieranych przez firmy specjalistyczne;
2. Zorganizowanie systemu selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji;
3. Zorganizowanie systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i surowcowych.
4. Zorganizowanie systemu odbioru odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych.

² Dz.U. Nr 104, poz. 982.

Zakłada się jednolitość systemu na terenie miasta i gminy, co umożliwi jego współdziałanie z wybranymi instalacjami do odzysku i unieszkodliwiania odpadów lub podobnymi systemami w sąsiednich powiatach albo związkach gmin.

System gospodarki odpadami komunalnymi jest otwarty dla odpadów komunalnych pochodzących z innych źródeł (odpady od podmiotów gospodarczych). Warunkiem przyjęcia tej grupy odpadów jest ich selektywne gromadzenie. Odpady z utrzymania zieleni miejskiej, targowisk, cmentarzy, od podmiotów gospodarczych usługowych i handlowych winny być gromadzone w sposób selektywny umożliwiający ich kierowanie do odpowiedniego ogniwa infrastruktury technicznej.

4.1.2. Recykling i unieszkodliwianie odpadów

Selektywnie zbierane odpady poddawane winny być recyklingowi lub unieszkodliwieniu. Na szczeblu miasta i gminy winno być prowadzone:

- recykling organiczny odpadów ulegających biodegradacji poprzez poddawanie ich procesom kompostowania lub fermentacji beztlenowej;
- przygotowanie odpadów opakowaniowych i surowcowych do recyklingu;
- unieszkodliwianie odpadów, z których wyłączono odpady przeznaczone do odzysku i recyklingu poprzez ich składowanie po przetworzeniu biologicznym na składowiskach odpadów.

Dla realizacji powyższych celów konieczne będzie wyposażenie systemu w:

- instalacje do kompostowania lub fermentacji odpadów ulegających biodegradacji. Rozważona zostanie budowa instalacji przeznaczonej do prowadzenia procesu recyklingu wszystkich odpadów ulegających biodegradacji powstających na terenie miasta i gminy lub gmin związku.
- instalacje do mechaniczno-ręcznego przetwarzania selektywnie gromadzonych odpadów opakowaniowych i surowcowych przeznaczonych do recyklingu. Z uwagi na ilość możliwych do recyklingu odpadów nie zakłada się budowy instalacji dla miasta i gminy;
- instalacje do unieszkodliwiania odpadów komunalnych i balastowych (składowisko odpadów). Zgodnie z założeniami WPGO składowisko przeznaczone winno być do obsługi ok. 150 tys. – 500 tys. mieszkańców co wiąże się z wyborem odpowiedniej lokalizacji. Docelowo składowane odpady poddawane będą procesowi przekształcania mechanicznego i biologicznego.

Zgodnie z powyższym niezagospodarowane odpady zebrane na terenie miasta i gminy oraz odpady balastowe z odzysku odpadów, zgodnie z założeniami KPGO i WPGO unieszkodliwiane winny być między innymi na składowiskach odpadów. Zakłada się znaczne zmniejszenie ilości składowisk odpadów poprzez likwidację składowisk nie odpowiadających kryteriom ochrony

środowiska i zamykanie składowisk zapelnionych. Dopuszcza się ewentualne rozbudowy istniejących składowisk odpadów w przypadku istnienia takich możliwości przy zachowaniu zasad ochrony zdrowia i życia mieszkańców oraz środowiska. Nowobudowane składowiska mają mieć charakter regionalny (ponadpowiatowy). Zgodnie z założeniami WPGO po roku 2009 na terenie woj. zachodniopomorskiego winno funkcjonować 6 – 9 dużych składowisk odpadów. Brak jest wskazania ich lokalizacji.

Uwzględniając założenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami w zakresie funkcjonowania składowisk odpadów zakładać można:

1. Na terenie powiatu szczecineckiego zlokalizowane zostanie składowisko odpadów przeznaczone do obsługi min. 150 tys. mieszkańców. Składowisko to, wraz z infrastrukturą techniczną do odzysku i recyklingu odpadów winno być zakwalifikowane do grupy składowisk planowanych w WPGO.
2. W ramach systemu gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Borne Sulinowo lub związku gmin powstać może infrastruktura do odzysku i recyklingu odpadów zbieranych selektywnie. Odpady przeznaczone do unieszkodliwiania na składowisku kierowane będą na istniejące składowiska odpadów na terenie powiatu, a po ich zapelnieniu na składowiska regionalne. W związku z wydłużeniem tras dojazdu do miejsca składowania na terenie gminy powstać może w przyszłości stacja przeładunkowa odpadów przeznaczonych do składowania.
3. W m. Wardyń Górny pow. Świdwin planowana jest budowa Zakładu Utylizacji Odpadów ze składowiskiem odpadów. Biorąc pod uwagę bliskość planowanej inwestycji oraz kompleksowość infrastruktury technicznej istnieje możliwość stworzenia wspólnego systemu gospodarki odpadami powiatu świdwińskiego i Miasta i Gminy Borne Sulinowo w formie porozumienia.

Analiza potrzeb w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla Miasta i Gminy Borne Sulinowo wskazuje na zasadność budowy systemu odzysku i unieszkodliwiania wspólnie z innymi gminami powiatu szczecineckiego. System ten winien obejmować recykling odpadów opakowaniowych i surowcowych, recykling organiczny odpadów ulegających biodegradacji oraz recykling odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych. Z technologią Zakładu winien być ściśle powiązany system selektywnej zbiórki odpadów.

Założenia funkcjonalne systemu odzysku odpadów oraz systemu selektywnej zbiórki odpadów omówione zostały w Rozdziale V.

4.1.3. Osady ściekowe

Aktualna gospodarka osadami ściekowymi powstającymi w oczyszczalniach ścieków polega na ich wykorzystaniu rolniczym. Rozbudowa sieci kanalizacyjnych oraz ograniczenia

metod wykorzystania osadów ściekowych wskazują na konieczność innego spojrzenia na problem gospodarki osadowej.

Zgodnie z założeniami KPGO w roku 2014 winno nastąpić zmniejszenie ilości osadów ściekowych unieszkodliwianych na składowiskach odpadów o 50% przy jednoczesnym zwiększeniu wykorzystania kompostowanych osadów ściekowych na cele rolnicze do 20%. Przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach pozwalają na rolnicze wykorzystywanie ustabilizowanych osadów ściekowych lub osadów przetworzonych biologicznie. Biorąc pod uwagę powyższe założenia oraz zwiększone ilości osadów ściekowych wynikające z rozbudowy sieci kanalizacyjnych konieczne będzie:

- stworzenie możliwości przetwarzania biologicznego osadów ściekowych na produkt o wysokich walorach nawozowych i higienicznych (kompost I klasy czystości) możliwy do wykorzystania w rolnictwie. Ma to istotne znaczenie szczególnie w rejonach rolniczych powiatu szczecineckiego z uwagi na niską klasę bonitacyjną gleb;
- potwierdzenie wysokich walorów uzyskanego produktu poprzez uzyskanie odpowiednich certyfikatów i wprowadzenie systemu kontroli jakości;
- prowadzenie kampanii edukacyjnej wskazującej na korzyści wynikające ze stosowania przetworzonych osadów ściekowych.

Powstające w oczyszczalni ścieków osady nie są poddawane stabilizacji beztlenowej, w związku z czym ich wykorzystanie rolnicze jest ograniczone. Biorąc pod uwagę korzyści wynikające z biologicznego przetwarzania osadów ściekowych (podniesienie walorów nawozowych) wskazane jest poddawanie kompostowaniu wszystkich osadów powstających w oczyszczalni ścieków.

Nakreślone powyżej zadania mogą być realizowane przez oczyszczalnię ścieków w ramach własnych. Należy również rozważyć możliwość budowy wspólnej instalacji do przetwarzania osadów ściekowych skojarzonej z instalacją do recyklingu organicznego innych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Z uwagi na ograniczoną ilość odpadów ulegających biodegradacji wskazane jest również rozważenie możliwości budowy centralnej dla powiatu szczecineckiego lub związku gmin kompostowni osadów ściekowych i innych odpadów ulegających biodegradacji.

4.1.4. Odpady z sektora gospodarczego

W latach 2003 - 2014 w KPGO zakłada się dwukrotne zwiększenie odzysku odpadów innych niż niebezpieczne (poprodukcyjne) w porównaniu z rokiem 1990. Cel ten winien być osiągnięty poprzez monitoring gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym zarówno w dużych jak i średnich i małych przedsiębiorstwach. Tworzone i realizowane programy

gospodarki odpadami przez wytwórców odpadów winny zawierać metody odzysku i unieszkodliwiania powstających tam odpadów. Stworzony winien być również system zbiórki, magazynowania i transportu odpadów powstających w średnich i małych przedsiębiorstwach.

Istotnego znaczenia dla gospodarki odpadami innymi niż niebezpieczne wytwarzanymi przez podmioty gospodarcze nabiera realizacja przedsięwzięć zmierzających do zmniejszania ilości odpadów. Należy zatem podejmować działania zmierzające do zmian technologicznych umożliwiających prowadzenie małodopadowego procesu produkcji.

Część odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym jest możliwa do zagospodarowania w ramach systemu gospodarki odpadami dla miasta i gminy Borne Sulinowo. Uwzględniając zasadę „bliskości” określone odpady z funkcjonowania podmiotów gospodarczych winny trafiać do systemu gospodarki odpadami (gminnego lub związkowego), gdzie poddawane będą procesowi recyklingu i odzysku. Warunkiem odbioru odpadów jest selektywne ich gromadzenie. Za przyjęcie odpadów pobierane winny być opłaty zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.

4.1.5. Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne stanowią poważną przeszkodę we właściwym zagospodarowywaniu pozostałych odpadów komunalnych. Wytwarzane są one w sposób rozproszony, stąd istnieje potrzeba stworzenia możliwości ich odbioru z gospodarstw domowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami zakłada wydzielenie ze strumienia odpadów komunalnych w 2005 roku 15% odpadów niebezpiecznych, w 2010 roku - 50%, a w 2014 roku - 80%. Dla uzyskania określonych limitów konieczne jest stworzenie systemu selektywnego zbierania tej grupy odpadów, budowa gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych i rejonowych stacji przeładunkowych odpadów niebezpiecznych.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami zakłada zapewnienie odzysku i recyklingu olejów odpadowych, zużytych urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz urządzeń elektronicznych. Zgodnie z WPGO w roku 2006 winien być osiągnięty poziom odzysku 4 kg odpadów elektrycznych i elektronicznych na jednego mieszkańca. Zakłada się również usunięcie i złożenie na wyznaczonych składowiskach wyrobów zawierających azbest.

Założenia KPGO wskazują na konieczność unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych poza składowaniem. Dominującą formą winien być recykling (np. przetworzonych olejów) oraz termiczne unieszkodliwianie. Nie przewiduje się budowy instalacji do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych. Zbierane na terenie miasta i gminy odpady niebezpieczne winny być unieszkodliwiane w istniejących instalacjach do termicznego unieszkodliwiania odpadów na

terenie województwa zachodniopomorskiego i województw ościennych oraz w zakładach specjalistycznych. Zakłada się, że zebrane w ramach akcji usuwania odpadów azbestu i wyrobów zawierających azbest odpady składowane będą na funkcjonujących składowiskach odpadów azbestu (np. w Dalszem gm. Myślibórz, w Chróściku k/Gorzowa Wlkp., Trzemesznie woj. wielkopolskie) lub na innym składowisku (np. wybudowanym dla potrzeb związku gmin).

Systemem odbioru odpadów niebezpiecznych winny być objęte również odpady nie zakwalifikowane do grupy odpadów niebezpiecznych, których właściwości wpływać mogą na przebieg procesów biologicznego przetwarzania odpadów (np. przeterminowane leki, środki ochrony roślin). Zawartość tej grupy odpadów w odpadach przeznaczonych do biologicznego przetworzenia (np. kompostowanie) wpływa negatywnie na rozwój drobnoustrojów odpowiedzialnych za rozkład biomasy a tym samym na spowalnianie lub zahamowanie procesu rozkładu.

Do odpadów niebezpiecznych zaliczana jest również część odpadów z placówek opieki zdrowotnej i punktów weterynaryjnych. Z mocy prawa odpady te winny być unieszkodliwiane termicznie. Odpady tej grupy kierowane są do unieszkodliwienia w instalacjach zlokalizowanych poza teren powiatu i województwa.

4.2. Cele i zadania gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Borne Sulinowo

4.2.1. Cele i zadania

Podstawowym obecnie sposobem postępowania z odpadami na terenie Miasta i Gminy Borne Sulinowo jest ich unieszkodliwianie na składowisku odpadów oraz ograniczony zakres selektywnego zbierania odpadów surowcowych. Powoduje to szybkie zapełnianie składowiska, wzrost jego oddziaływania na środowisko oraz wysokie koszty składowania.

Z punktu widzenia założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, które uwzględniają instytucjonalne, ekonomiczne, społeczne i środowiskowe aspekty gospodarki odpadami funkcjonujący system na terenie miasta i gminy winien ulec przebudowie.

W tym celu konieczne jest ustalenie głównych zasad polityki odpadowej w odniesieniu do poszczególnych jej elementów. Wymaga to wyznaczenia:

- **strategicznych celów** – cel, po osiągnięciu którego ma nastąpić poprawa w zakresie zagospodarowania odpadów i zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko i tym samym stanowiący ostateczny efekt podejmowanych działań;
- **kierunków działań** – kierunki służące do osiągnięcia wyznaczonych celów ekologicznych
- **zadań realizacyjnych** – konkretne przedsięwzięcia prowadzące do realizacji wyznaczonych kierunków a tym samym celów ekologicznych.

Działania te mają charakter długookresowy i winny być realizowane aż do osiągnięcia założonego celu. Z uwagi na długi okres „dochodzenia” do wyznaczonego celu, w zaproponowanych zadaniach należy wyszczególnić zadania priorytetowe do realizacji jako najpilniejsze.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz wykazane w analizie główne problemy określono cele strategiczne gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Borne Sulinowo:

1. Minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwienia na składowiskach.

Cel ten realizowany będzie poprzez:

- uświadomienie społeczeństwu zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami;
- promowanie technologii małoodpadowych w przemyśle;
- ograniczenie składowania odpadów;

2. Maksymalizacja odzysku odpadów.

Cel ten realizowany będzie poprzez:

- zorganizowanie systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych;
- zorganizowanie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
- zorganizowanie systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych;
- budowę systemu odzysku odpadów wyposażonego w odpowiednie technologie i sprzęt;
- zorganizowanie systemu unieszkodliwiania odpadów poprzez budowę składowiska odpadów;

3. Ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na środowisko.

Dla realizacji celu konieczne jest:

- zmniejszenie ilości składowanych odpadów niebezpiecznych i ulegających biodegradacji;
- przetwarzanie odpadów przed składowaniem;

4. Promowanie zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju modelu życia mieszkańców.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez:

- prowadzenie akcji edukacyjnej.

Wyznaczone cele strategiczne oraz kierunki działań wymagają podjęcia konkretnych zadań realizacyjnych prowadzących do ich osiągnięcia. Zgodnie z przyjętymi w Polityce Ekologicznej Państwa założeniami zadania realizowane będą przez gminę. W przypadku utworzenia związku gmin większość, lub całość zadań realizowana będzie przez ten związek. Zestawienie celów i zadań przedstawia tabela 14.

4.2.2. Realizacji celów i zadań

Zgodnie z Ustawą z 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz założeniami Krajowego, Wojewódzkiego i Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami zadania z zakresu gospodarki odpadami winny być realizowane przez gminy samodzielnie lub wspólnie z innymi gminami. Preferowaną przez Plany Gospodarki Odpadami wyższego szczebla formą organizacyjną systemów gospodarki odpadami jest forma **związku gmin** lub stowarzyszenia. W Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Szczecineckiego dokonano analizy wariantów organizacyjnych systemu. W wyniku tej analizy sformułowano wnioski, iż za realistyczne możliwości prowadzenia nowoczesnej gospodarki odpadami na terenie miast i gmin powiatu – w tym Miasta i Gminy Borne Sulinowo – należy uznać **stworzenie nowego celowego związku gmin, przystąpienie do już istniejącego związku lub/i prowadzenie gospodarki odpadami w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne (PPP)**. Powstanie odpowiedniej struktury organizacyjnej wg. jednego z tych trzech wariantów pozwoli na szybkie przejęcie przez gminy kontroli nad systemem oraz możliwość ubiegania się o dofinansowanie w postaci dotacji lub kredytów preferencyjnych.

Zgodnie z art. 6a Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach *Rada gminy może w drodze uchwały, na podstawie akceptacji mieszkańców wyrażonej w przeprowadzonym uprzednio referendum gminnym, przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki...*Przejęcie przez gminy obowiązku usuwania odpadów wywołuje następujące skutki prawno-organizacyjne:

- obowiązek usuwania odpadów przejmowany jest od wszystkich mieszkańców gminy, w związku z czym systemem odbierania odpadów objęci są wszyscy mieszkańcy na zasadach określonych przez gminę (obowiązek odbioru odpadów według ustalonego harmonogramu, obowiązek uiszczania opłaty za usuwanie odpadów, itd.);
- gmina staje się posiadaczem odpadów decydującym o sposobie usuwania odpadów (wybrany wariant selektywnej zbiórki odpadów), ich przeznaczeniu (np. kierowanie odpadów do ZGO lub w wyznaczone miejsca) oraz o wyborze firmy odpowiedzialnej za realizację zadań (spółki gmin jako jednostki organizacyjne gmin lub wyłonione w ramach przetargu firmy komercyjne);
- ustalona przez radę gminy wysokość opłat za usuwanie odpadów uwzględniać może warunki powstawania odpadów (zróżnicowanie w zależności od miejsca powstawania), częstotliwość odbioru oraz sposób ich zagospodarowania (koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami) stosując jednakowe stawki dla wszystkich mieszkańców gminy;
- będąc posiadaczem odpadów gmina posiada większe możliwości kontroli realizacji zadań przez firmy realizujące zadania (możliwość rozwiązania umowy z firmą nie przestrzegającą zasad gospodarki odpadami w gminie);

- ustalone stawki opłat wpłacane są do kasy gminy stanowiąc fundusz gospodarki odpadami w całości przeznaczony na realizację zadań (fundusz nie może stanowić źródła dochodów gminy);
- rozliczenie kosztów usuwania odpadów poniesionych przez przedsiębiorcę dokonywane jest przez gminę;
- opłaty za usuwanie odpadów podlegają egzekucji administracyjnej;

Na podstawie uchwalonego nowego regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie oraz wydanego zezwolenia przedsiębiorca może realizować zadania z zakresu usuwania odpadów na zlecenie gminy. Zawarta umowa pomiędzy gminą a przedsiębiorcą określa zakres świadczonych usług (selektywne zbieranie odpadów na terenie całej gminy lub na wyznaczonym obszarze).

Do głównych zasad zalecanych przy ustalaniu opłat za usuwanie odpadów zaliczyć należy:

- zasada „zanieczyszczający płaci”;
- pełne pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami;
- przejrzystość i równość opłat;
- prostota administracji;
- społeczna akceptacja opłat.

Alternatywnym rozwiązaniem organizacyjnym systemu gospodarki odpadami w gminie jest ściśle powiązanie funkcjonujących na terenie gminy podmiotów gospodarczych odpowiedzialnych za zbieranie i transport odpadów z systemem odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa *wymagania w zakresie jakości usług objętych zezwoleniem...* (pkt. 4) oraz *...miejsca odzysku lub unieszkodliwienia odpadów komunalnych* (ust. 1a). Przepis powyższego artykułu zakazuje wydania zezwolenia, jeżeli zamierzony przez podmiot sposób gospodarowania odpadami *jest niezgodny z gminnym planem gospodarki odpadami* (ust. 1c).

Uwzględniając powyższe regulacje prawne system zbierania i transportu odpadów komunalnych oparty zostanie na gminnej jednostce organizacyjnej i podmiotach gospodarczych funkcjonujących aktualnie na poniższych zasadach:

- na podstawie Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Borne Sulinowo opracowany zostanie regulamin utrzymania porządku i czystości w mieście i gminie określający między innymi sposoby zbierania odpadów komunalnych (selektywne zbieranie określonych odpadów według wybranego przez gminę wariantu), częstotliwość zbierania odpadów, wskazanie miejsc odzysku i unieszkodliwiania odpadów;

- podmioty gospodarcze ubiegające się o zezwolenie na świadczenie usług w zakresie zbierania odpadów nie uzyskują takiego zezwolenie w przypadku oferowania usług niezgodnych z przyjętym przez miasto i gminę modelem.

Powyższy model organizacyjny ma na celu ściśle powiązanie systemu zbierania odpadów komunalnych z systemem odzysku i unieszkodliwiania odpadów budowanym dla miasta i gminy, związku gmin lub funkcjonującym w innych gminach lub związkach gmin. Pozwala on również na ścisłą kontrolę realizacji zadań przez przedsiębiorców z możliwością cofnięcia zezwolenia przedsiębiorcy nie wypełniającego warunków zezwolenia (art.9 ust. 2).

Podkreślić należy, że złożoność gospodarki odpadami na terenie gminy stawia na pierwszym planie konieczność stworzenia ścisłej współpracy międzygminnej. Stworzenie odpowiedniej struktury organizacyjnej pozwoli na szybkie przejęcie zadań od gmin oraz stworzenie warunków do ubiegania się o środki z funduszy celowych i pomocowych.

4.3. Harmonogram realizacji zadań

Harmonogram realizacji zadań niezbędnych do osiągnięcia celów oraz związane z nimi koszty przedstawiono w tabeli 16.

Harmonogram realizacji zadań

Tabela 16

Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Szacunkowe koszty
1	2	3
Rok 2004		
1. Inicjowanie działań zmierzających do utworzenia Związku gmin	Burmistrz	-
2. Utworzenie stanowiska d/s edukacji ekologicznej (SE)	Burmistrz	5.000
3. Przekazywanie informacji o zasadach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami i oczekiwanych efektach jego funkcjonowania. Druk ulotek informujących o zasadach selektywnej zbiórki	SE	20.000
4. Uchwalenie nowego regulaminu porządku i czystości w gminie uwzględniających selektywne gromadzenie odpadów	Rada Gminy	-
5. Stworzenie zasad systemu gospodarki odpadami na szczeblu miasta i gminy	Burmistrz	-
6. Rozbudowa systemu zbiórki odpadów balastowych – zakup pojemników	Burmistrz	5.507
7. Budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych w rejonach zabudowy wielorodzinnej– zakup pojemników	Burmistrz	107.909
8. Opracowanie zasad gromadzenia i odbioru odpadów niebezpiecznych	Burmistrz	-
10. Inwentaryzacja materiałów zawierających azbest	Burmistrz	5.000
11. Opracowanie zasad zbiórki odpadów wielkogabarytowych	Burmistrz	-

Rok 2005		
1. Przejęcie przez Miasto i Gminę obowiązku usuwania odpadów komunalnych – przeprowadzenie referendy	Rada Gminy	50.000
2. Uchwalenie zasad współpracy międzygminnej. Powołanie Związku gmin.	Burmistrzowie i wójtowie	-
3. Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych w rejonach zabudowy jednorodzinnej	Burmistrz	36.569
4. Budowa systemu zbiórki odpadów zielonych z pielęgnacji terenów zielonych oraz z rejonów zabudowy jednorodzinnej miasta i wsi zwartych	Burmistrz	14.985
5. Wyznaczenie lokalizacji punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych	Burmistrz	-
6. Budowa systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych – zakup pojemników, wyłonienie firmy wywozowej.	Burmistrz	75.000
7. Wyznaczenie lokalizacji i budowa punkt odbioru odpadów wielkogabarytowych – rozpoczęcie zbiórki	Burmistrz	55.000
8. Opracowanie stawek opłat za usuwanie odpadów komunalnych zbieranych selektywnie	Rada Miasta	-
9. Rozpoczęcie akcji usuwania azbestu	Burmistrz	-
10. Likwidacja dzikich wysypisk	Burmistrz	<i>Zależnie od potrzeb</i>
Rok 2006		
1. Opracowanie zasad pomocy podmiotom wprowadzającym technologie małoodpadowe	Burmistrz	-
2. Opracowanie katalogu ulg dla podmiotów prowadzących działania proekologiczne	Rada Miasta i Gminy	-
3. Budowa kompostowni odpadów ulegających biodegradacji*	Burmistrz	2.447.000
4. Budowa systemu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji z rejonów zabudowy wielorodzinnej	Burmistrz	9.460
Rok 2007		
2. Rozbudowa systemu uzupełniającego selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych	Burmistrz	3.060
3. Analiza systemu gospodarki odpadami	Burmistrz	-
Lata 2008 – 2015		
1. Przekazywanie informacji o zasadach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	SE Burmistrz	-
2. Kontrola przepływu strumieni odpadów zgodnie z przyjętym systemem gospodarki odpadami	Burmistrz	-
3. Wprowadzenie rozdzielnego gromadzenia szkła białego i kolorowego	Burmistrz	22.427
4. Objęcie zbiórką makulatury całego obszaru gminy	Burmistrz	5.083
5. Budowa systemu zbiórki odpadów tekstylnych – zakup pojemników i worów foliowych	Burmistrz <i>Związek gmin</i>	22.427
7. Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów w Bornym Sulinowie	Burmistrz	900.000
9. Monitoring przepływu odpadów w systemie gospodarki odpadami	Burmistrz WIOŚ	-
10. Prowadzenie akcji likwidacji odpadów azbestu i wyrobów zawierających azbest	Burmistrz	b.d.
11. Opracowanie i wdrożenie zasad ograniczania opakowań	SE	-
12. Analiza funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	Burmistrz <i>Związek gmin</i>	-

- W przypadku powołania związku gmin oraz budowy związkowego systemu recyklingu i unieszkodliwiania odpadów kompostownia na potrzeby miasta i gminy nie będzie realizowana.

Określone powyżej zadania zmierzające do osiągnięcia nakreślonych celów realizowane będą przez miasto i gminę zgodnie z postanowieniami art. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach we współpracy ze Starostą. Powołanie związku gmin, jako organu odpowiedzialnego za gospodarkę odpadami spowoduje przeniesienie zadań z Miasta i Gminy na ten właśnie związek. Oznacza to, że zadania przewidziane dla burmistrza realizowane będą przez Zarząd Związku Gmin oraz podmiot powołany do realizacji zadań.

